

ترجمه و چاپ در ایران، تحت امتیاز
انتشارات واپلی توسط انتشارات آوند دانش

WILEY

تئوری موسیقی

FOR
DUMMIES®

نویسندهان:
مایکل پیلوفر، هالی دی

برگردان
گلنازنویدان

آوند دانش

فهرست مطالب در پک نگاه

۱	مقدمه
۷	بخش ۱: مقدمه‌ی تئوری موسیقی
۹	۱: اصلاً تئوری موسیقی چیست؟
۱۵	۲: تعیین اینکه نت‌ها چه ارزشی دارند
۳۷	۳: سکوت!
۳۵	۴: آشنازی با کسر میزان
۴۷	۵: بازی با ضرب‌ها (متنوع کردن ریتم یک قطعه موسیقی)
۵۵	بخش ۲: مجموعه نت‌ها
۵۷	۶: نت‌های موسیقی (و جای آن‌ها روی خطوط حامل)
۷۳	۷: یادگیری گام‌های ماژور و مینور
۸۷	۸: علامت‌های سرکلید و چرخه‌ی پنجم‌ها
۹۹	۹: فواصل: فاصله‌ی بین نت‌ها
۱۱۷	۱۰: ساختن آکورد
۱۳۹	۱۱: توالی آکوردها
۱۵۷	بخش ۳: بیان حالت موسیقایی از طریق فرم، تمپو، نوانس و غیره
۱۵۹	۱۲: سنگ بناهای اصلی موسیقی: ریتم، ملودی، هارمونی و فرم قطعه‌ی موسیقی
۱۷۱	۱۳: آشنایی با فرم‌های موسیقی کلاسیک
۱۷۹	۱۴: پرداختن به فرم‌ها و ژانرهای موسیقی پاپ و غیره
۱۸۷	۱۵: خلق صدای گوناگون از طریق تمپو و نوانس
۱۹۹	فصل ۱۶: رنگ صدا و صداشناسی
۲۰۵	بخش ۴: بخش ده‌تایی‌ها
۲۰۷	۱۷: ده سؤال متداول درباره‌ی تئوری موسیقی
۲۱۳	فصل ۱۸: ده منبع ارزشمند موسیقی
۲۱۹	۱۹: ده نظریه‌پرداز موسیقی که باید بشناسید
۲۲۷	بخش ۵: ضمیمه‌ها
۲۲۹	۱: سی دی
۲۳۵	۲: جدول آکوردها
۲۷۳	۳: واژگان

فصل ۱

اصلًا تئوری موسیقی چیست؟

در این فصل

▪ بررسی تاریخ موسیقی

▪ آشنایی با مبانی تئوری موسیقی

▪ درک اینکه تئوری موسیقی چطور می‌تواند بر ساز زدن مان تأثیر بگذارد

یکی از مهم‌ترین چیزهایی که باید در مورد تئوری موسیقی بهیاد داشته باشیم، این است که موسیقی قبیل از تئوری وجود داشته است. موسیقی هزاران سال قبل از اینکه تئوری به وجود بیاید و بگوید منظور آدمها از کوپیدن روى طبل چیست وجود داشته است. بنابراین هرگز فکر نکنید که چون تا به حال کلاس تئوری موسیقی نگذرانده‌اید نمی‌توانید نوازنده‌ی خوبی باشید. اگر نوازنده‌ی خوبی هستید، احتمالاً ناخودآگاه خیلی از مطالب تئوری موسیقی را می‌دانید. شاید فقط اصطلاحات و مسائل فنی موسیقی را ندانید.

مفاهیم و قوانینی که تئوری موسیقی را تشکیل می‌دهند شباهت زیادی به قوانین دستور زبان دارند که در نوشتن به کار می‌روند (آن قوانین هم خیلی بعد از اینکه مردم موفق شدند به خوبی با هم حرف بزنند ابداع شدند). اینکه انسان‌ها توانستند زبان‌شان را مکتوب کنند و بنویسند باعث شد افرادی که از آن‌ها دور بودند بتوانند مکالمات و داستان‌هایشان را درست همان‌طور که نویسنده می‌خواسته بشنوند. توانایی خواندن و نوشتن موسیقی هم به موسیقی‌دان‌ها امکان می‌دهد که بتوانند قطعه‌های موسیقی را دقیقاً همان‌طور که مورد نظر آهنگسازش بوده بشنوند و بنوازن. یاد گرفتن خواندن نت موسیقی خیلی شبیه به یاد گرفتن یک زبان جدید است؛ تا آنجا که فردی که مهارت زیادی در این زمینه دارد می‌تواند با دیدن نت قطعه‌ی موسیقی، آن را در ذهنش بشنود.

خیلی از مردم دنیا خواندن و نوشتن بلد نیستند اما باز هم می‌توانند به خوبی و به صورت کلامی و شفاهی افکار و احساسات‌شان را بیان کنند. به همین صورت، خیلی از موسیقی‌دان‌های آموزش ندیده هم هرگز خواندن و نوشتن موسیقی را یاد نگرفته‌اند و اصلًا یادگیری تئوری موسیقی را نفرت‌انگیز و غیرضروری می‌دانند. هرچند، درست مثل جهشی که بلد بودن خواندن و نوشتن در یادگیری ایجاد می‌کند، تئوری موسیقی هم می‌تواند به موسیقی‌دان‌ها کمک کند که تکنیک‌های جدیدی یاد بگیرند و قطعه‌های

کتاب درباره‌ی تئوری موسیقی نوشته است. او گونه‌ای از نتنویسی ابتدایی را ابداع کرد که تا هزار سال بعد از مرگش نیز همچنان در یونان و تمدن‌های بعدی استفاده می‌شد.

در واقع در یونان آن قدر زمینه و پایه‌ی تئوری موسیقی قوی‌ای وجود داشت که تا سالیان زیادی نیاز به تغییر چشمگیری احساس نمی‌شد، تا رنسانس اروپا که تقریباً ۲۰۰۰ سال بعد رخ داد. همسایه‌ها و فاتحان یونان خیلی مایل بودند که ریاضیات، علم، فلسفه‌ی هنر، ادبیات و موسیقی یونان را با فرهنگ خودشان ترکیب کنند.

نگاهی دقیق به مبانی تئوری موسیقی

خیلی خوب می‌شد اگر هر کس که می‌خواست، می‌توانست هر سازی را دست بگیرد و بدون هیچ‌گونه آموزشی با آن موسیقی زیبایی بنوازد؛ اما واقعیت این است که اکثر افراد به آموزش ساختار یافته‌ای برای این کار احتیاج دارند. این آموزش می‌تواند از طریق معلم یا کتاب‌های آموزشی باشد. در این قسمت می‌خواهیم به اطلاعات اولیه‌ای پردازیم که برای یادگرفتن نت‌خوانی، نواختن گام، شناخت علامت سرکلید و ساختن آکورد لازم است.

یادگیری اصول: نت، سکوت و ضرب

بلد بودن نت‌خوانی برای یک موسیقی‌دان ضروری است. مخصوصاً برای کسی که می‌خواهد اثرش را برای اجرا در اختیار موسیقی‌دان‌های دیگر هم بگذارد یا بینند موسیقی‌دان‌های دیگر چه می‌نوازنند. با فهمیدن عناصر اولیه‌ی موسیقی مثل ارزش زمانی، اولین قدم را در راه رسیدن به مهارت و استادی در موسیقی برمی‌دارید. همه‌ی این عناصر در کنار هم اصولی را می‌سازند که به کمک آن‌ها می‌توانید موسیقی را بخوانید، بنوازید و مطالعه کنید.

استفاده از نتها و ترکیب کردن شان با هم

خواندن نتها موسیقی در هر دو کلید سل و فا و پیدا کردن نتها روی پیانو و گیtar (دو تا از معمول‌ترین سازهایی که افراد برای شروع موسیقی انتخاب می‌کنند) برای آهنگ‌سازی و یادگیری موسیقی ضروری است.

وقتی بتوانید نتها را روی خطوط حامل بخوانید، می‌توانید علامت سرکلید یک قطعه‌ی موسیقی را تشخیص بدهید. علامت سرکلید مجموعه‌ای از نمادهای است که به شما نشان می‌دهد که موسیقی در چه گامی نوشته شده است. می‌توانید از چرخه‌ی پنجم‌ها برای تمرين استفاده کنید تا بتوانید با دیدن علامت سرکلید و شمردن تعداد دیز و بمل‌ها، گام آن قطعه‌ی موسیقی را تشخیص دهید. در فصل هشت به‌طور مفصل درباره‌ی علامت